

'HET MOET OP MIJN MANIER'

Bij het CONSERVATORIUM werd ze tot tweemaal toe afgewezen. Nu, tien jaar later, is SOULZANGERES NIJAM ROSIE (28) genomineerd voor een EDISON. Haar tweede album 'Elle' mag dan heerlijk luchtig klinken, HAAR LEVENSVERRHAAL is dat bepaald niet.

tekst Minou op den Velde _ fotografie Feriet Tunc

De bovenwoning van Nijam Rosie in Rotterdam-Noord ademt muziek. De gang is behangen met concertposters, de huiskamer met platenhoezen van Mahalia Jackson en Chaka Khan en Whitney Houston. Naast de gitaar en keyboard waarop ze haar liedjes schrijft ligt een gitaarakkoordboek. Haar muziekprijzen, de Music Matters Award en de MCN World up! Award staan verscholen tussen de cd-verzameling. Stijl lijkt bijna even belangrijk als muziek. Ze heeft hakken voor elk moment van de dag, van stoere exemplaren van Surface to Air tot de zwevende van United Nude. Vandaag is haar *blockhead* verstopt onder een doek en ze draagt een bril, die ze voor optredens vervangt door lenzen. 'Zoals ik er nu bijloop kan ik niet optreden, haha. Ik wil dat je als je mij ziet zingen altijd denkt: wow, dat ziet er goed uit! Tot in de puntjes verzorgd.'

In interviews valt je enorme ambitie op. Wanneer wist je dat muziek meer was dan een hobby?

'Tot mijn negende woonde ik in Kameroen. Daar had je maar één tv-zender en mijn favoriete programma was een soort *TopPop*. Daar móést ik naar kijken. Madonna, George Michael... En dan meezingen en dansen. Op mijn vijftiende wist ik dat ik op het podium wilde staan. Bij muziek kwam alles samen wat me interesseerde: mensen, liedjes schrijven, en eigen baas zijn – héél belangrijk. Het moet op mijn manier. Op mijn veertiende, in Nederland, had ik zangles, maar ik was heel onzeker. Toen ik eindelijk auditie durfde te doen bij het conservatorium werd ik twee keer afgewezen. Ze vonden dat ik meer levenservaring op moest doen.'

Had je dan zo weinig meegemaakt?

'Ik ben van heel ver gekomen, maar weet je, ze kennen je levenswandel niet. Maar ik kon ook geen gitaar of piano spelen, ik kon nauwelijks noten lezen. Ik was wel muzikaal! Eenmaal aangenomen had ik het heel moeilijk op het conservatorium. De leraren noemden mij een rebel, want ik stelde altijd vragen over de muzikale regels, en of het niet anders kon. In 2008 zat ik in de tweede klas toen ik werd gespot door een klein label. Ze brachten mijn eerste plaat uit, *Atouba*. Ik was geen supersuccesverhaal, maar leerde wel hoe het ging in de muziekwereld, met optredens, persdagen en management. Op school was ik ondertussen de underdog, ik moest heel hard werken aan mijn techniek. Bij het zingen voelde ik me altijd gespannen, en dat ging in mijn spieren zitten.'

Waarom had je zo veel stress?

'Ik had mijn eerste plaat uit, voor de buitenwereld ging het heel goed, maar op school kreeg ik veel kritiek. Ik voelde de blikken: hé fashionista, zorg eerst maar eens dat je betere cijfers krijgt! Leraren vonden dat ik arrogant overkwam. Tijdens examens kwam ik ook echt binnen als een artiest – een vorm van zelfbescherming. Voor een artiest is het te gek als je weet hoe je er moet staan. Maar je moet het niet overdrijven, je mag het best laten zien als je een beetje bang bent. Toen ik dat inzag ging het zingen zoveel beter. In 2009 studeerde ik af en ik won twee prijzen op één dag. Van dat geld, plus mijn eigen spaargeld, kon ik *Elle* maken, mijn tweede plaat.'

Je teksten doen vermoeden dat je liefdesleven nogal stormachtig is.

'Het is niet allemaal autobiografisch hè.' →

Leren jasje Religion,
oorbellen Piedras via Buhjah

Ik geloof er niks van. Neem nou *Roof Over My Heart*. Daar zing je: 'Digging up my tools / building down my walls / I'm keeping a roof / over my heart...'

'Ehm... het gaat niet allemaal over vriendjes. Soms heb ik het over mijn moeder, een vriendin of mensen uit mijn omgeving. In dit huis werd ik bijvoorbeeld 's nachts vaak wakker omdat mijn buurman zijn vrouw aan het mishandelen was en hun kind keihard huilde. Dat is heel erg, maar daardoor kan ik wel een liedje als *Roof over my heart* schrijven. En ja, ik woonde als kind een tijd bij mijn oom en tante en zag hoe zij met elkaar omgingen... Al die dingen neem je mee.'

Wat zag je dan?

'Dat een relatie hard werken is! Gelukkig is mijn tante weg bij hem. In Kameroen is het normaal dat je een paar jaar bij familieleden gaat wonen als je ouders het financieel moeilijk hebben. Ik heb bij mijn overgrootmoeder gewoond, bij mijn oma, allerlei ooms en tantes. En op sommige plekken werd ik minder goed behandeld.'

'Toen ik eindelijk AUDITIE durfde te doen bij het conservatorium werd ik twee keer AFGeweZEN. Ze vonden dat ik meer LEVENSERVARING op moest doen'

Wat gebeurde er?

'Hoe kan ik dat het best verwoorden... Voor de duidelijkheid: ik ben niet misbruikt, godzijdank, maar wel flink geslagen. Ik was de zondebok.'

Hoe oud was je?

'Ik was een jaar of vier, vijf. De man van mijn tante was alcoholist. In zijn ogen was ik een mislukkeling, hij moest me om niets hebben, het was een hel... , zo vreselijk... Dan lag ik te slapen en voelde ineens zijn riem over mijn rug en dan moest ik bepaalde dingen doen van hem, alleen maar om me te pesten. Mijn neefje kreeg nooit straf. Als kind is dat zo oneerlijk! Ik was zo bang voor die man dat ik een keer in mijn broek poepte. Hij mishandelde mijn tante ook. De familie was ver weg en had geen idee wat zich daar afspeelde. Ik heb het mijn moeder

pas jaren later verteld, want ik wist dat zij zich schuldig zou gaan voelen. Daarom hou ik bepaalde dingen voor me, omdat ik het zelf al heb verwerkt. Een paar jaar geleden in Kameroen zag ik hem staan, hij was oud geworden. Ik schrok, ik voelde die angst weer. Het was zo'n moment waarvan ik als kind dacht: als ik ooit... Ik haatte hem zo! Maar ik dacht: nee, het is goed zo. Dat hij mij nu ziet, fris en fruitig, goedopgeleid, is genoeg. Ik was hem voorbij en de cirkel was rond. Ik ben niet meer dat zielige meisje.'

Is je jeugd de drijfveer voor je ambitie?

'Ja, in Kameroen is het overleven, en dat zit in mijn karakter. Ik zat in Kameroen met zestig, zeventig kinderen in de klas en het was *battelen* om bij de top te horen. Na school werd er vaak geknokt. Ik heb een vechtersmentaliteit, dat merkte ik ook toen mijn moeder verliefd werd op een Nederlander en we naar Maastricht verhuisden. Ik was negen. In Afrika was ik altijd samen met neefjes en nichtjes, hier was ik alleen. Mijn stiefvader kon ik niet verstaan, ik sprak alleen Frans en Bulu. Ik vroeg mijn moeder meteen wanneer ik Nederlands kon gaan leren. Ik had het snel onder de knie.'

Je groeide op zonder je echte vader.

'Mijn echte vader ken ik pas een paar jaar. Mijn moeder kreeg mij toen ze negentien was. Mijn vader was haar jeugdliefde, in het geheim, want ze werd streng opgevoed. Mijn vader wist niet van mij, maar dat wist ik niet, ik was heel boos op hem. Hij vertrok destijds naar Gabon, mijn moeder kon hem niet meer traceren. Een tante is een paar jaar geleden stiekem gaan zoeken.'

Zij wist dat je hem wilde ontmoeten?

'Ja, als klein kind sprak ik met de maan, ik dacht: misschien hoort hij me dan... Je moet iets hebben, weet je. Mijn vader was een taboewonderwerp, mijn moeder voelde zich schuldig dat ze niets over hem wist. Op een middag zei ze ineens: trouwens, we hebben je vader gevon-

den. Hè? Wát? Een jaar later ontmoette ik hem in Kameroen. Als kind stelde ik me er zoveel bij voor. O, ik spring hem in de armen! Maar het ging heel anders, haha. Ik was versteend. Mijn vader kwam aan en de hele familie begon te roepen: "Waar was je al die tijd?" Hij schaamde zich, en ik vond dat zo erg, want dat hoefde voor mij niet, ik begreep het. Op de veranda was ik even alleen met hem, en ik was zo zenuwachtig dat ik ging giechelen. Hij hield mijn hand vast en keek alleen maar naar me, zo van: dit is van mij... Ik stond mezelf niet toe om iets te voelen, uit zelfbescherming. Pas jaren later smolt het ijs. Maar vanaf de eerste dag bleef hij me bellen – tot vandaag. Hij vindt mijn cd te gek. Hij heeft me nog nooit zien optreden. Hij heeft het niet zo breed, het is bijna tweeduizend euro, zo'n vlucht.'

Verwerk je die ervaring in je muziek?

'Ik heb een liedje voor hem geschreven. In 2009 was ik een week bij hem in Gabon. Ineens wist ik waar mijn *goofy* humor vandaan kwam, en mijn analytische en perfectionistische inslag. Die tijd met hem was zo fijn maar dan moet je afscheid nemen, voor een paar jaar, terwijl je hem al je hele leven niet hebt gekend. Het liedje gaat erover dat we nu een beetje geschiedenis samen hebben. Ik heb nu ook een papa.'

Wat betekende dat gemis voor je relaties?

'Ik vond het moeilijk om me te geven, want voor hetzelfde geld laat iemand je barsten. Dan heb ik het liever fijn in mijn eentje. Maar als ik er eindelijk voor ga dan ga ik er ook helemaal voor.'

Met zo'n jeugd is het een wonder dat je geen gekwelde plaat gemaakt hebt.

'Lekker toch? Ik ben wel melancholiek, maar ik denk ook: ik ben er nog, laten we er een feestje van maken! Ik schrijf dingen wel van me af, maar ik hou niet zo van het expliciete: *then you hit me... Ik zing liever iets metaforisch als: Seasons come and go, to come back again and again... Juist omdat ik die nare dingen heb meegemaakt hou ik mezelf voor: als alles goed gaat, ga dan niet zitten stressen. Stop and enjoy please!* ←

Of Nijam Rosie de Edison Pop 2011 heeft gewonnen, was bij het ter perse gaan van deze ELLE nog niet bekend